

Kleuter met behaarde benen in nieuw magazine

Het lieverdje van de juf komt naar buiten en rinkelt hartstochtelijk met de schoolbel. Met haar neusje nuffig in de wind roept ze tegen de rondrollende kleuters op het schoolplein: „Kom op, naar binnen. Anders wordt juffie kwaad“. De zoeterdjes scharen zich als eersten twee aan twee voor de schoolingang.

Even later komt het jongetje Peep — met stijf kontje en licht uitgedraaide beentjes — aange- stap. Een donkerbehaarde knuist stevig in de hand van zijn moeder gestopt. Zijn ogen knippen zenuwachtig tegen het zonlicht. Vandaag gaat hij voor het eerst naar de kleuterschool! DERTIG is hij, zijn moeder ELF en zwaar in verwachting.

„Ja, stop maar.“ Als de hele meute in de hoofdstedelijke Willem van Boejenschool is verdwenen, kan de cameraman weer even ademen. Aan de overkant van de schoolpoort staat hij op een schoolbank samen met de regisseur („niet regisseuse“ dat klinkt zo als 'couveuse' en 'tondeuse'?). Vanuit vogelperspectief blikken zij op de spelers neer en bespreken de takes. Nog maar een keer over, wordt besloten. Schalend: „Terug naar beginposities“.

Peep is de held in een zedelijke serie en onderdeel van het nieuwe kleutermagazine *Dag Meneer De Koekepeer*, dat de VPRO het komende seizoen uitzendt. Wolke Kluppell (24) regisseur en scenarischrijver draait de zaken rigoureuze om door de kinderrollen door volwassenen te laten spelen en de volwassen karakters te laten vertolken door kinderen in de leeftijd van drie tot tien jaar.

Kluppell: „Als je kijkt naar kinderen in je omgeving dan blijkt — hoe ruim denkend, progressief en links ze ook opgevoed worden — dat ze allemaal vadertje en moedertje willen spelen. Ik dacht: laten we het dan maar eens helemaal omkeren.“

Peep is geen „grijs“ kind, maar gewoon een klein jongetje dat een verjaardagspartijtje viert, voor het eerst naar school gaat, superman speelt, in het donker mannetjes met puntmutsjes ziet rondrennen, een broertje krijgt, zijn ouders kwijtraakt tijdens een picknick. Kortom: de zaken beleef wat kinderen van alle tijden mee te maken krijgen.

Vandaag, een bloedmooie vakantiedag, wordt de schoolscène

Regisseur Wolke Kluppell (24) durft het aan kinderrollen door volwassenen te laten spelen en voor volwassen karakters kinderen te kiezen.

Binnenkort op de VPRO: *Dag Meneer De Koekepeer*, met een zwangere moeder van elf en haar zontje — in korte broek — van dertig. Kluppell: „Alle kinderen, hoe ruim denkend, progressief, en links ze ook worden opgevoerd, willen vadertje en moedertje spelen. Ik dacht: laten we het dan maar eens helemaal omkeren.“

opgenomen. Acteur Victor Bottenbley (30) speelt de vierjarige Peep met zijn eigen zware stem, maar leende wel de motoriek van een kleuter. Kinderen als tegen- spelers zijn leuk, maar ook wel vermoeiend, vindt hij. „Je moet constant aandacht aan ze geven.“

Voor de hele kleintjes moet je er een echt kinderspel van maken in de trant van: „Zullen we doen dat ik verdrietig ben en dan ga jij mij troosten.“ Met Tatjana (zijn moeder) werkte hij al eerder samen bij toneelgroep De Nieuw Amsterdam.

De weg voor de school wordt vrij van verkeer gehouden. Toch glipt er tijdens de opnamen een nieuwsgierige dame met hond langs. Vol belangstelling slaat ze het tafereel gade, verbaasd over de kleding die de acteurs en actrices dragen. In plaats van heden- daagse Naf-Nafjes en in de oren geplugde walkmans dragen de „meisjes“ ouderwetse strikken en linten in het haar en klokken- de rokken boven ONThaarde benen, de „jongens“ kniebroeken en gebreide spencertjes boven BEhaarde, benen.

De „moeders“ die halverwege de schouders van de kinderen reiken, zijn deftig gejurkt en gehakt. Oh, het speelt zich af in de jaren vijftig, knikt de voorbijgangster begrijpend. „Kom, wij zijn van de jaren negentig“, maant ze haar hondje, die zich intussen tegood

doet aan een eigentijds plastic be- kertje, om door te lopen. Kluppell: „Een kind als moeder in een joggingpak is niet leuk. Maar een moeder met truttige hakschoentjes en hoedjes met voile, of een man als jongetje in spencer met een zijscheiding in het haar wel.“

De volgende scène speelt zich af in het klaslokaal op de tweede verdieping. Een gehurkte Wolke geeft voor het schoollokaal instructies aan Tatjana Suliman (11) die een hoofdrol als moeder vertolkt. Tatjana heeft haar hoge moederschoenen vervuld voor makkelijke gymmen met loshangende veters.

Wolke legt uit wat er van haar wordt verwacht. Ze moet Peep geruststellen, want hij is een beetje bang. Met een hand in haar rug, om de zevenmaands buik te ondersteunen, waarschuwt Tatjana even later de juf: „Hij is een beetje zenuwachtig, hij denkt dat de kinderen hem niet leuk zullen vinden.“ Ze heeft voor de serie flink „gewerkt met haar buik“ vertelt ze later terwijl ze op het kussentje onder haar jurk wijst: „Ik moest met mijn hand in de rug lopen en over mijn buik schrijven.“ De juf, gespeeld door de twaalfjarige Channon knikt de bezorgde moeder geruststellend toe: „Dat is heel begrijpelijk. Maar hij went wel.“

Teksten worden niet letterlijk gedictieerd. Veel wordt aan de fantasie van kinderen zelf overgelaten. Wolke: „Anders wordt het dreunen. Vlak voor de camera loopt zeg ik wat de tekst ongeveer is, en dan maken ze er zelf wat van.“

Het is geen geringe opgave om met kleine kinderen te werken. „Je moet ze serieus benaderen als acteurs, ze zoveel mogelijk in hun eigen taal aanspreken. Bij de echt kleine kinderen is het wel eens bidden, hopen, smeken dat ze precies zo doen voor de camera als jij wilt.“ In het uiterste geval wordt het ordinaré slijmen en snoepjes beloven.

Via een screentest zijn de mees- te kinderen die meespelen uitgezocht. Kinderen moeten het ook leuk vinden om mee te doen. Hen- kie van vier die een dove opa in rolstoel speelt, stond, klein als hij is, te juichen voor de telefoon- toon hij hoorde dat hij uitgezocht was. Later bleek het een ver- schrikkelijke ondeugd, die in on- bewaakte ogenblikken in de stae- ven hing.

Tatjana had al eens eerder in



Het jongetje Peep (30) en zijn moeder (11) in het kindermagazine *Dag Meneer De Koekepeer*. FOTO GLUIS DUBBELMAN

een filmpje van Wolke meege- speeld en kan bogen op enige theater- en zangervaring. Advocaat wil ze later worden (geïnspi- reerd door onder andere L.A. Law), in tweede instantie mis- schien ook wel actrice. Moeder spelen is voor haar niet vreemd. Op verjaardagen en partijen doet ze dat voor het feestpubliek vaak

samen met haar broertje.

Ze vindt het makkelijk om de rol te spelen van een aardige en spontane moeder. Ze is ook best een beetje trots: „Ik heb de helft van de wereld verteld dat ik in een film ga spelen en dat ze mogen kijken.“ Wel moet ze wennen aan de lange dagen. Hoewel die niet te lang zijn, want alles ge-

gen naast Peep. Gij, trekt zijn neus op en kijkt onder de tafel. Juf, kom eens kijken; die nieuwe heeft in zijn broek geplaat.“ Hila- riteit alom.

Als een gelaten vuren de kin- deren vernietigende vragen op hem af. Kun je eigenlijk wel ve- ters strikken, klokkijken, je ei- gen naam schrijven en binnen de lijnen kleuren? Van de zenuwen laat Peep een boertje burp! En dan blijkt dat hij iets kan wat andere kinderen niet kunnen: ge- disciplinerd boeren. De ene volle boer na de andere rolt het lokaal in. Zijn goede naam is geerd! Want in een prestatiegerichte maat- schappij moet je toch wat kunnen. Einde van het verhaal.

Er spelen veel gekleurde kinde- ren en acteurs mee in de serie (de hoofdrolspelers zijn van Suri- naamse afkomst). Daar is bewust voor gekozen. Wolke: „Het heeft te maken met mijn eigen culture- le achtergrond. Ik ben Indisch. Waarom een wit gezin dacht ik. Er staat niets in het script, dus waarom geen gekleurd gezin?“

Ze heeft een hekel aan series waarin gekleurde acteurs worden opgevoerd enkel en alleen als het om discriminatie gaat. „Zoals Per- la uit *Medisch Centrum West*. Als het discriminatie-probleem is op- gelost, wordt ze de serie uit ge- schreven. Alsof een zwarte vrouw niet bijvoorbeeld een vrouw kan spelen met liefdesverdriet.“

Hoe komt Kluppell, derdejaars- student aan de Amsterdamse Filmacademie (afdeling scenario en regie), bij de VPRO terecht? Vorig jaar nodigde de VPRO stu- denten van de Rietveldacademie en Filmacademie in Amsterdam en de kunstacademie in Arnhem uit een scenario of idee voor het nieuwe kleutermagazine in te die- nen. Uit de verschillende inzende- dingen werd onder andere Wol- ke's voorstel gekozen.

Het kleutermagazine *Dag me- neer De Koekepeer* bestaat uit dertien afleveringen van 25 mi- nuten, gevuld met drama, ani- maties en korte filmpjes, vertelt eindredacteur Anna van der Staak. We kunnen ons nog ver- heugen op onder andere een talk- show van mevrouw Vogel en me- neer Vis, waarin gasten als een zinkend schip, een gebroken hart en een valse noot aan de tand worden gevoeld.

Ook is er een rubriek Klagora- ma, waarin huishoudelijke voor- werpen hun beklag kunnen doen. Meneer de Koekepeer is het ge- zicht van het kinderprogramma, „een merkwaardig mannetje“, dat alle onderdelen aan elkaar praat. Frans Lases tekent voor de eindregie. Hij is blij met het initia- tief van de VPRO. Op deze manier worden jonge mensen de weinig toegankelijke televisie-wereld binnengeleefd. ELLEN DE VRIES